

ZORGKUNDIGE

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu

Koninklijk besluit tot vaststelling van de verpleegkundige activiteiten die de zorgkundige kan uitvoeren en de voorwaarden waaronder de zorgkundige deze handelingen kan stellen

Albert II, Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

Onze Groet.

Gelet op het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitvoering van de gezondheidsberoepen, inzonderheid artikel 21sexies-decies, ingevoegd bij de wet van 10 augustus 2001;

Gelet op het advies van de Nationale Raad voor Verpleegkunde, uitgebracht op 1 oktober 2002;

Gelet op het advies van de Technische commissie voor Verpleegkunde, uitgebracht op 28 november 2002;

Gelet op het advies nr. 34.962/3 van de Raad van State gegeven op 6 mei 2003;

Op de voordracht van de Onze Minister van Volksgezondheid;

Hebben Wij besloten en besluiten Wij;

Art. 1. Voor de toepassing van dit besluit wordt verstaan onder:

1. “Zorgkundige”: de zorgkundige bedoeld in artikel 21sexiesdecies van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidsberoepen;
2. “Verpleegkundige”: de persoon, zoals bedoeld in artikel 21quater van het voormeld koninklijk besluit nr. 78;
3. “Activiteiten”: de verpleegkundige activiteiten, zoals bedoeld in artikel 21 quinquies, § 1, a) en b) van het voormeld koninklijk besluit nr. 78;
4. “zorgplan; het zorgplan of verzorgingsplan, opgesteld door de verpleegkundige onder wiens toezicht de zorgkundige werkt, dat weergeeft hoe de individuele patiënt, in het kader van het systematisch verpleegkundig handelen, moet benaderd worden gedurende de uitvoering van de zorg;

5. ministerieel besluit van 19 mei 1992; het ministerieel besluit van 19 mei 1992 tot vaststelling van de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 25, § 9, van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering voor de in artikel 23, 13°, van dezelfde wet bedoelde verstrekkingen.

Art. 2. §1. De activiteiten die een zorgkundige kan uitoefenen, worden vastgesteld in de bijlage bij dit besluit. De zorgkundige mag die activiteiten enkel uitoefenen in zoverre een verpleegkundige ze aan hem of haar opdraagt. De verpleegkundige kan op elk ogenblik een einde maken aan de opdracht.

§2. Teneinde de in § 1 bedoelde activiteiten te mogen verrichten, moet de zorgkundige houder zijn van minstens het studiegetuigschrift van het tweede leerjaar van de derde graad van het secundair onderwijs, uitgereikt in het studiegebied personenzorg van het technisch- of het beroepssecundair onderwijs en een certificaat dat een opleiding zorgkundige bekroont die overeenkomt met de eindtermen van een opleiding van één jaar in het kader van het voltijds onderwijs.

§3. De zorgkundige kan de in §1 bedoelde activiteiten niet uitoefenen als zelfstandige.

Art. 3. §1. De zorgkundige werkt binnen een gestructureerde equipe. De gestructureerde equipe moet minstens aan volgende criteria beantwoorden;

1. Ze bestaat, benevens de zorgkundigen, uit een equivalent van ten minste twee voltijdse verpleegkundigen;
2. Ze moet de continuïteit van de zorg verzekeren;
3. Ze organiseert minstens één maal per week een gezamenlijk patiëntenoverleg waarbij het in artikel 4 bedoelde zorgplan geëvalueerd en zo nodig bijgesteld wordt;
4. Ze stelt een procedure op volgens dewelke de rapportering aan de verpleegkundige moet gebeuren; elke zorgkundige rapporteert aan de verpleegkundige die hem of haar bepaalde activiteiten heeft opgedragen.
5. De verpleegkundige van de equipe bezoekt minstens één maal per week de patiënten waarvan hij/zij de zorg aan de zorgkundige toevertrouwd;
6. De leden van de equipe moeten, als equipe, minimum acht uur vorming op jaarbasis genieten.

§2. De gestructureerde equipe wordt zodanig samengesteld dat de zorgkundigen onder toezicht werken. Toezicht betekent:

1. Verpleegkundige mag per dagdeel van vier uur maximum 5 zorgkundigen terzelfdertijd onder zijn/haar toezicht hebben;
2. De verpleegkundige moet onmiddellijk inzetbaar zijn in verhouding tot de aard en de complexiteit van de zorgsituatie en/of de afhankelijkheidsgraad van de patiënt.

Art. 4. Voor iedere patiënt moet er een zorgplan worden opgemaakt dat deel uitmaakt van het verpleegkundig dossier. De zorgkundige voert dit zorgplan uit.

Art. 5. Bij wijze van overgangsregel komen volgende personen in aanmerking om de in de bijlage bedoelde activiteiten te mogen uitvoeren:

1. personen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit besluit het getuigschrift hebben van een derdejaar van de derde graad van het beroepssecundair onderwijs, ingericht onder de vorm van een specialisatiejaar kindzorg of thuis- en bejaardenzorg en die op dat ogenblik sinds ten minste drie jaar zonder onderbreking, activiteiten als bedoeld in de bijlage uitoefenen;

2. personen die op het ogenblik van de inwerkingtreding van dit besluit de kwalificatie van verzorgend personeel hebben, zoals bedoeld in artikel 2, § 4, van het ministerieel besluit van 19 mei 1992 of die ingevolge het derde lid van bedoeld artikel 2, § 4, gelijkgesteld worden met verzorgingspersoneel en die op dat ogenblik sinds ten minste drie jaar, zonder onderbreking, activiteiten als bedoeld in de bijlage uitoefenen. De bedoelde personen hebben het recht om gedurende vijf jaar de activiteiten bedoeld in de bijlage uit te oefenen; ze behouden dat recht, indien ze binnen die termijn een opleiding gevolgd hebben van ten minste vier modules van 32 uur, waarin de door de praktijk verworven kennis en vaardigheden worden geactualiseerd.

Personen die, op het ogenblik van de invoering van de opleiding tot zorgkundige, bedoeld in artikel 2, § 2, sinds nog geen drie jaar houder zijn van het getuigschrift bedoeld in het eerste lid, 1°, of van een brevet, een diploma of een getuigschrift waarin de kwalificatie bedoeld in het eerste lid, 2° beantwoordt, hebben tijd tot ten laatste 1 oktober van derde jaar na het invoeren van de genoemde opleiding om te doen blijken van de ononderbroken uitoefening, gedurende drie jaar, van de activiteiten bedoeld in de bijlage.

Art. 6. Onze Minister van Volksgezondheid is belast met de uitvoering van dit besluit.

Gegeven te Brussel, 4 juni 2003.

Van Koningswege:
De minister van Volksgezondheid

Josef Tavernier

Bijlage

LIJST MET ACTIVITEITEN DIE DE ZOR GKUNDIGE ONDER TOEZICHT VAN DE VERPLEEGKUNDIGE EN BINNEN EEN GESTRUCTUREERDE EQUIPE KAN VERRICHTEN

ACTIVITEIT

- Het observeren van de patiënt/resident van veranderingen op het fysisch, psychisch en sociaal vlak binnen de context van de activiteiten van het dagelijks leven (ADL). *art 21 quinquies § 1 a
- Het informeren en adviseren van de patiënt/resident en zijn familie conform het zorgplan, voor wat betreft de toegestane technische verstrekkingen. *art 21 quinquies § 1 a
- Het bijstaan van de patiënt/resident en zijn omgeving in moeilijke momenten. *art 21 quinquies § 1 a
- Mondzorg. *KB 18/06/90/ I.1
- Het verwijderen en heraanbrengen van kousen ter preventie en/of behandeling van veneuze aandoeningen, met uitsluiting van compressietherapie met elastische verbanden. *KB 18/06/90/ I.2
- Het observeren van het functioneren van de blaassonde en het signaleren van problemen. *KB 18/06/90/ I.4
- Hygiënische verzorging van een geheelde stoma, zonder dat wondzorg noodzakelijk is. *KB 18/06/90/ I.5
- De orale vochtinname van de patiënt/resident bewaken en het signaleren van problemen. *KB 18/06/90/ I.6
- De patiënt/resident helpen bij inname van geneesmiddelen via orale weg, nadat het geneesmiddel door middel van een distributiesysteem, door een verpleegkundige of een apotheker werd klaargezet en gepersonaliseerd. *KB 18/06/90/ I.7
- De vocht- en voedseltoediening bij een patiënt/resident langs orale weg helpen verrichten, uitgezonderd bij slikstoornissen en bij sondevoeding. *KB 18/06/90/ 2
- De patiënt/resident in een functionele houding brengen met technische hulpmiddelen en het toezicht hierop, conform het zorgplan. *KB 18/06/90/ 3
- Hygiënische verzorging van patiënten/residenten met een dysfunctie van de ADL, conform het zorgplan. *KB 18/06/90/ 4
- Vervoer van patiënten/residenten, conform het zorgplan. *KB 18/06/90/ 5
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van lichamelijke letsels, conform het zorgplan. *KB 18/06/90/ 5
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van infecties, conform het zorgplan. *KB 18/06/90/ 5
- Toepassing van de maatregelen ter voorkoming van decubitusletsels, conform het zorgplan. *KB 18/06/90/ 5
- Het meten van de polsslag en de lichaamstemperatuur en het meedelen van de resultaten. *KB 18/06/90/ 6

- De patiënt/resident helpen bij niet-steriele afname van excreties en secreties. *KB
18/06/90/ 6

(*) Referentielijst verpleegkundige verstrekkingen

(*) Artikel 21 quinquies van het koninklijk besluit nr. 78 van 10 november 1967 betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen en het koninklijk besluit van 18 juni 1990 houdende vaststelling van lijst van de technische verpleegkundige prestaties en de lijst van de handelingen die door een geneesheer aan beoefenaars van de verpleegkunde kunnen worden toevertrouwd, alsmede de wijze van uitvoering van die prestaties en handelingen en de kwalificatievereisten waarvan de beoefenaars van de verpleegkunde moeten voldoen.

Gezien om te worden gevoegd bij ons besluit van 4 juni 2003

Van Koningwege:
De Minister van Volksgezondheid,

Josef Tavernier